

SOVA

TROMJESEČNO GLASILO PROJEKTA
SUCCESS/USPJEH

Godina I, Broj 1
svibanj-srpanj 2005

Jelačićev trg 1/III, 51000 Rijeka
Tel: 051 / 331184, 842606
Fax: 051 / 212074
E-mail: eko-liburnia@ri.t-com.hr
www.eko-liburnia.hr

SUCCESS

Projekt potpore sudjelovanju građana u gradskom/ općinskom planiranju i odlučivanju u zaštiti okoliša

Cilj projekta **SUCCESS (USPJEH)** je stvoriti **pouzdan mehanizam potpore** aktivnom sudjelovanju građana u planiranju i donošenju odluka na polju zaštite okoliša u njihovim gradovima/općinama. Projekt se temelji na **tri stupa Arhuške konvencije** koje građanima garantiraju:

- ⇒ nesmetan pristup informacijama o zaštiti okoliša;
- ⇒ obvezno sudjelovanje javnosti pri donošenju odluka koje se tiču zaštite okoliša;
- ⇒ pouzdan pristup pravdi u pitanjima zaštite okoliša;

što omogućuje **održivi razvitak gradova/općina** u skladu s prihvaćenim europskim standardima i konvencijama. Republika Hrvatska potpisnikom je Arhuške konvencije (25. lipnja 1998. godine), a od 23. svibnja 2003. godine obvezala se primjenjivati njene temeljne stupove.

Projektni cilj bit će ostvaren osnivanjem i probnim radom šest projektnih info-točaka u odabranim gradovima/općinama Primorsko-goranske županije.

Ciljne skupine Projekta su: (1) odgovorni za održivi razvitak šest odabranih gradova/općina (predstavnici lokalne samouprave, poslovne zajednice, nevladinih organizacija te stručno-tehničkih i obrazovnih institucija); i (2) svi ostali stanovnici Primorsko-goranske županije.

Ciljnim skupinama Projekt će pomoći kroz osiguranje neformalne edukacije i obuke na temu zaštite okoliša te uspostavljanje mehanizma redovitih tehničkih, socijalnih i pravnih savjetodavnih usluga.

Projekt **SUCCESS** sufinanciran je sredstvima Delegacije Europske komisije
u Republici Hrvatskoj (Nacionalni program CARDS 2003)

SOVA

Godina I, Broj 1
svibanj-srpanj 2005

2

Provedba projekta SUCCESS indirektno je povezana s aktivnostima komplementarnog EU CARDS projekta REGINA kojega zajednički provode Regionalna razvojna agencija PORIN i udruga Eko Liburnia do ožujka 2007. godine.

Glavne PROJEKTNE AKTIVNOSTI su:

- Izrada pregleda trenutnog stanja upravljanja prirodnim resursima na području Primorsko-goranske županije;
- Priprema programa stručnih radionica o praktičnoj primjeni načela Arhuške konvencije;
- Provedba županijske radionice o praktičnoj primjeni načela Arhuške konvencije - kontakt s 35 gradova/općina Primorsko-goranske županije;
- Provedba projektne ankete o upravljanja prirodnim resursima na području zainteresiranih gradova/općina;
- Odabir šest projektnih gradova/općina (2 po podregiji);
- Provedba šest gradskih/općinskih stručnih radionica o praktičnoj primjeni načela Arhuške konvencije;
- Osiguranje nesmetanog pristupa informacijama te savjetodavnih usluga građanima od strane projektnog tima putem web-stranica Projekta i šest tromjesečnih tematskih projektnih biltena „SOVA“ u elektronskoj i tiskanoj formi;
- Priprema i provedba stručne radionice za voditelje gradskih/općinskih info-točaka;
- Probni rad gradskih/općinskih info-točaka;
- Završno izvješće i predstavljanje Projekta.

Projekt je osmislila udruga Eko Liburnia iz Rijeke i provodit će ga na području Primorsko-goranske županije u razdoblju od svibnja 2005. godine do listopada 2006. godine.

Najveći dio troškova provedbe projekta SUCCESS sufinanciran je sredstvima **Delegacije Europske komisije** u Republici Hrvatskoj putem javnog natječaja Nacionalnog programa CARDS 2003 (90%).

Sufinancijer projekta je i **Grad Rijeka**, Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem putem javnog natječaja za projekte zaštite okoliša i održivog razvitka u 2005. godini (4,5 %).

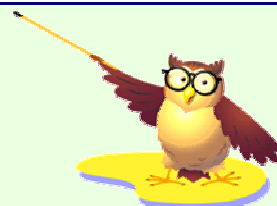
Preostalih 5,5% sredstava osigurat će se iz proračuna udruge i/ili ostalih zainteresiranih gradova/općina iz Primorsko-goranske županije.

Projekt SUCCESS sufinanciran je sredstvima Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj (Nacionalni program CARDS 2003)

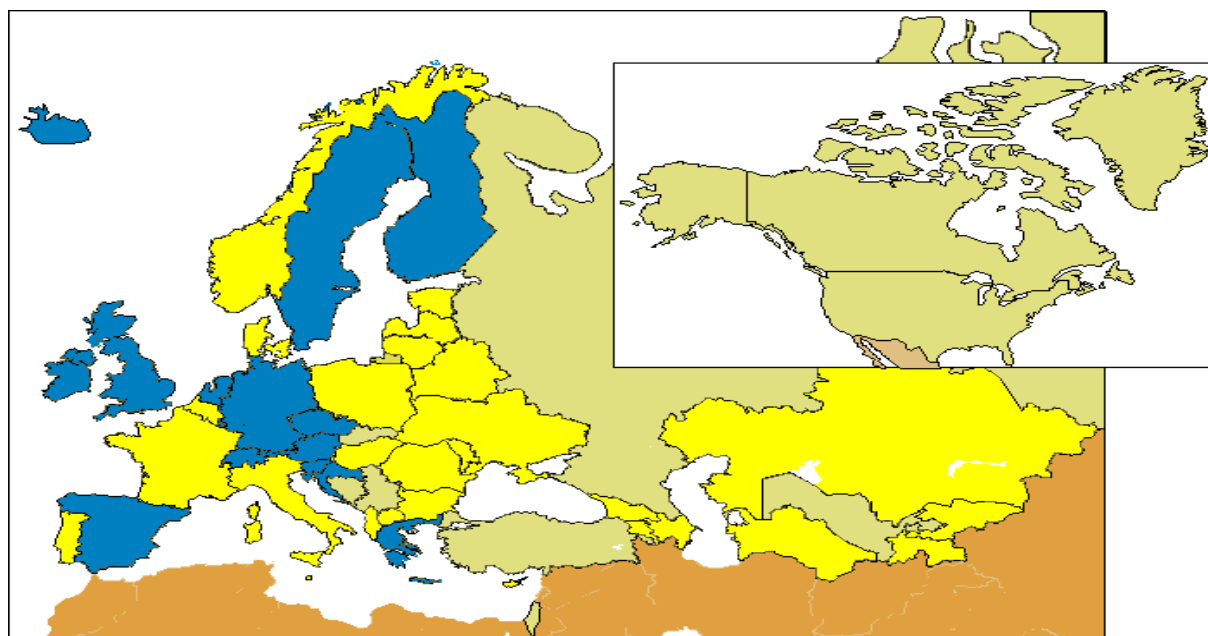
TEMA PRVOG BROJA - ARHUŠKA KONVENCIJA

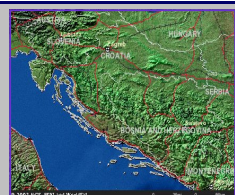

Pitanje prava na zdrav okoliš zauzelo je značajnu ulogu u svakodnevnom životu svih građana kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj. Ako pretpostavimo da nam je svima jasno da stanje okoliša presudno utječe na sve nas, preuzimamo i dužnost očuvanja i zaštite okoliša za sebe same i za buduće naraštaje.

Upravo ovdje se postavlja pitanje kako djelotvorno zaštititi okoliš u kojem živimo? Za poduzimanje bilo kakve Inicijative potrebne su nam informacije o tome što se događa u našem okolišu. Do informacija o okolišu nije lako doći i upravo zbog toga su mnogi pokušaji ostvarenja prava na zdrav okoliš propadali. Da bi se izmijenilo ovakvo stanje te da bi se više uključilo pojedince i organizacije u sustav informiranja i u sudjelovanje u procesu odlučivanja vezano uz okoliš Ekonomska komisija Ujedinjenih naroda za Europu pripremila je nacrt **Konvencije o pristupu informacijama, o sudjelovanju javnosti u odlučivanju i o pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša** poznatiju pod nazivom **Arhuška konvencija**.

Konvencija je **25. lipnja 1998. godine** prihvaćena i potpisana u danskom gradu Aarhusu po kojemu je i dobila ime (vidi priloženi zemljovid). Na snagu je stupila **30. listopada 2001. godine** nakon što ju je ratificiralo sedamnaest država.

Republika Hrvatska je potpisnica Arhuške konvencije, ali je još nije ratificirala. Svejedno do ratifikacije u našem pravosuđu su prihvaćena i u određenom opsegu se primjenjuju dva od tri stupa Arhuške konvencije.

I. STUP: PRUŽANJE INFORMACIJA O OKOLIŠU

Najvažniji cilj Arhuške konvencije je poziv svim državama da konačno uklone sve prepreke oko pristupa informacijama javnosti te osviještavanje javnosti i poticanje na sudjelovanje u pitanjima koja ih se tiču kao i lagan pristup pravosuđu ako se krše prava vezana uz okoliš.

Što je informacija o okolišu?

Prema Arhuškoj konvenciji **informacija o okolišu je svaka informacija, u pisanom, vizualnom, slušnom, elektronskom ili bilo kojem drugom materijalnom obliku u svezi sa:**

- a) stanjem sastavnica okoliša kao što su zrak i atmosfera, voda, tlo, zemlja, krajobraz i prirodni lokaliteti, biološka raznolikost i njeni sastavni dijelovi, uključujući genetski izmijenjene organizme, te uzajamno djelovanje ovih sastavnica;
- b) činjenicama kao što su tvari, energija, buka i zračenje te djelatnosti ili mjere, uključujući administrativne mjere, sporazumi, politika, zakonodavstvo, planovi i programi iz područja zaštite okoliša koji utječu ili bi mogli utjecati na sastavnice okoliša i analizom isplativosti i drugim gospodarskim analizama i pretpostavkama koje se rabe u očuvanju okoliša; te
- c) stanjem ljudskog zdravlja i sigurnosti, uvjeta ljudskog života, kulturnih lokaliteta i izgrađenih objekata, u onoj mjeri koliko na njih utječe ili bi moglo utjecati stanje sastavnica okoliša, ili, kroz te sastavnice, činjenice navedene pod b).

PRAVNI OKVIR ARHUŠKE KONVENCIJE U HRVATSKOJ

- ⇒ **Zakon o zaštiti okoliša** (NN RH br. 30/94 i 128/99) u nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (www.mzopu.hr)
- ⇒ **Zakon o zaštiti zraka** (NN RH br. 178/04) u nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (www.mzopu.hr)
- ⇒ **Zakon o otpadu** (NN RH br. 178/04) u nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (www.mzopu.hr)
- ⇒ **Zakon vodama** (NN RH br. 107/95) u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Uprave vodnog gospodarstva (www.duv.hr)
- ⇒ **Zakon o pravu na pristup informacijama** (NN RH br. 172/03) u nadležnosti Ministarstva pravosuđa (www.pravosudje.hr)
- ⇒ **Zakon o zaštiti prirode** (NN RH br. 70/05) u nadležnosti Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode (www.min-kulture.hr)
- ⇒ **Zakon o otocima** (NN RH br. 34/99) u nadležnosti Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, Uprave za otoke (www.mmtpr.hr).

Tko može tražiti informacije?

Prema Arhuškoj konvenciji informaciju može tražiti **javnost**.

Javnost predstavlja jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba te njihove udruge, organizacije ili skupine (sukladno domaćem zakonodavstvu).

Zainteresirana javnost označava javnost na koju utječe ili bi moglo utjecati odlučivanje o okolišu, ili koja je za to zainteresirana.

Nevladine organizacije koje rade na promicanju zaštite okoliša i udovoljavaju svim zahtjevima domaćeg zakona smatrat će se zainteresiranima.

Zakon o zaštiti okoliša navodi kao subjekte koji traže i mogu tražiti informacije: javnost, zainteresirane institucije, organizacije i pojedince.

Zakon o pravu na pristup informacijama navodi "ovlaštenika prava na informaciju", a to je svaka domaća i pravna osoba koja zahtijeva pristup informaciji.

Tko pruža informacije?

Arhuška konvencija navodi "tijela javne vlasti" a to su:

- a) tijela državne, regionalne (županijske) ili gradske/općinske uprave;
 - b) fizičke ili pravne osobe koje obnašaju javne administrativne dužnosti prema domaćem zakonu, uključujući posebne dužnosti, djelatnosti ili usluge u svezi s okolišem;
 - c) sve ostale fizičke ili pravne osobe koje imaju javne odgovornosti ili dužnosti ili koje pružaju javne usluge u svezi s okolišem, a pod nadzorom nekog tijela ili osobe navedenih u točkama a) i b);
 - d) ustanove bilo koje organizacije regionalne gospodarstvene integracije navedene u članku 17. , a koja je stranka ove Konvencije.
- k) Prema hrvatskom **Zakonu o zaštiti okoliša** dužnost pružanja informacije imaju:
- a) tijela državne uprave;
 - b) tijela jedinica lokalne samouprave (općina ili gradova);
 - c) tijela jedinica područne (regionalne) samouprave (županije);
 - d) pravne osobe koje imaju javna ovlaštenja; te
 - e) pravne osobe koje obavljaju poslove u svezi sa zaštitom okoliša i **pravne osobe koje svojom djelatnošću onečišćuju okoliš**, a raspolažu podacima o stanju okoliša, utjecaju predviđenih i ostvarenih zahvata za okoliš, mjerama zaštite okoliša i drugim podacima važnim za zaštitu okoliša (trgovačka društva).

Zakon o pravu na pristup informacijama navodi kao subjekte koji su dužni dati informaciju **tijela javne vlasti** koja određuju službenika za informiranje.

Uočljive su određene razlike u definiranju pojmova iz gore navedenih pitanja između Arhuške konvencije i domaćeg zakonodavstva. Kako Republika Hrvatska još uvijek nije ratificirala Arhušku konvenciju navedene razlike se uvažavaju od slučaja do slučaja s napomenom da se **u praksi sve više teži usklađivanju s odredbama Arhuške Konvencije.**

II. STUP: SUDJELOVANJE U ODLUČIVANJU

Tko može sudjelovati u donošenju odluka?

U postupcima donošenja odluka o okolišu mogu sudjelovati svi na koje bi ta odluka mogla utjecati i/ili utječe te osobe (fizičke i pravne) koje su za određenu odluku zainteresirane.

Registrirane nevladine organizacije koje rade na promicanju zaštite okoliša smatraju se **zainteresiranom javnošću** bez potrebe dokazivanja interesa.

Kako bi sudjelovanje bilo moguće i djelotvorno, tijelo nadležno za donošenje odluke (najčešće tijelo javne vlasti) **mora obavijestiti** zainteresiranu javnost o predloženoj djelatnosti i primjeni o kojoj će se odluka donijeti, prirodi moguće odluke ili nacрта odluke, tijelu vlasti nadležnom za donošenje odluke, te planiranom postupku donošenja odluke.

Tko organizira sudjelovanje u donošenju odluka?

Sudjelovanje građana u donošenju odluka **organiziraju tijela javne vlasti** koja su nadležna za donošenje odluke koja ima ili može imati utjecaj na okoliš - tijela državne uprave i lokalne samouprave.

Kako je moguće sudjelovati?

Arhuška konvencija predviđa mogućenost sudjelovanja kroz **javni uvid** i **javnu raspravu**. Javni uvid podrazumijeva izlaganje isprava na temelju kojih se donosi odluka o okolišu, a javna rasprava osim uvida u isprave podrazumijeva i njihovo obrazlaganje od naručitelja i izrađivača isprava te iznošenje prijedloga, očitovanja i primjedbi od strane javnosti.

Koraci za unapređivanje sudjelovanja u odlučivanju

Za unapredjenje sudjelovanja u odlučivanju u Hrvatskoj je potrebno proširiti vrste postupaka u kojima je obvezno sudjelovanje javnosti (za sada samo donošenje prostornih planova i procjene utjecaja na okoliš namjeravanog zahvata) te

senzibilizirati tijela javne vlasti i građane da provode javne rasprave i onda kada to nije zakonom propisana obveza. Naime, ne postoji zabrana provođenja javne rasprave i davanja na uvid dokumentacije koja se tiče donošenja odluke o okolišu, pa prema tome nema objektivnih razloga da se iste ne provode. Jedina **ograničenja uvida u dokumentaciju** mogu biti zaštita privatnosti, poslovne tajne, intelektualnog vlasništva, međunarodnih odnosa, nacionalne ili javne sigurnosti, interesi treće strane koja je dala informaciju, okoliš na koji se informacija odnosi (npr. uzgajališta ili rijetke vrste), ograničenja postavljena pravosudnim postupkom, te povjerljivost postupaka tijela vlasti (kada je određen stupanj tajnosti dokumenta).

Navedena ograničenja za odbijanje pristupa informaciji, prema Arhuškoj konvenciji, trebaju se staviti u odnos sa postojećim javnim interesom za pristup informaciji, te ako se u određenoj situaciji javni interes pokaže „jačim“, tada bi informacija trebala postati dostupna javnosti. Međutim, hrvatski zakoni koji se odnose na ovu materiju (Zakon o pravu na pristup informacijama, Zakon o općem upravnom postupku, Zakon o zaštiti okoliša) ne poznaju takozvani test javnog interesa.

III. STUP: PRISTUP PRAVOSUĐU

U kojim slučajevima mogu tražiti zaštitu prava na zdrav i čist okoliš?

Prema Arhuškoj konvenciji pristup pravosuđu **mora se omogućiti** svakoj osobi koja smatra da je njen **zahtjev za informacijom** zanemaren, nepravedno odbijen (djelomično ili u cjelosti); ako je na njega odgovoreno na neodgovarajući način (npr. nepotpuna informacija); ili ako se sa zahtjevom općenito nije postupalo u skladu sa Konvencijom. Pod pristupom pravosuđu podrazumijeva se pristup postupku pred sudom ili drugim neovisnim i nepristranim tijelom. Međutim, pristup sudovima ne isključuje mogućnost prethodnog razmatranja pred administrativnim tijelom (upravni postupak).

Osim u slučajevima kršenja prava na informaciju, građani i pravne osobe moraju imati mogućnost **osporavanja djela i propusta privatnih osoba i/ili tijela javne vlasti** koje su u suprotnosti s odredbama domaćeg zakonodavstva koje se odnosi na okoliš.

Kakvi oblici zaštite postoje?

Oblici zaštite prema Konvenciji predviđaju zaštitu od strane tijela javne vlasti u vidu upravnog postupka koji započinje na osnovu **žalbe**, te neovisnu i nepristranu

zaštitu sudskog ili drugog tijela koja se pruža na osnovu **tužbe**.

Kome se obratiti za zaštitu prava na zdrav i čist okoliš?

U hrvatskom zakonodavstvu okoliš se ne tretira kao cjelina, već postoje određene vrste prirodnih dobara koje štite posebni zakoni, koje provode posebna upravna i inspeksijska tijela.

Zakon (prema vrsti prirodnog dobra)	Aspekti propisani zakonom	Tijelo odgovorno na nacionalnoj razini	Tijelo odgovorno na lokalnoj razini	Kome se prvo obratiti
VODA Zakon o vodama	Pravni status voda i vodnog dobra, način i uvjeti upravljanja vodama (korištenje voda, zaštita voda, uređenje vodotoka i drugih voda i zaštita od štetnog djelovanja voda), način organiziranja i obavljanja poslova i zadataka kojima se ostvaruje upravljanje vodama; osnovni uvjeti za obavljanje djelatnosti vodnog gospodarstva	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Uprava vodnog gospodarstva J.P. Hrvatske vode	Županija (Zavod za prostorno planiranje) Lokalna samouprava (županijska skupština, poglavarstvo)	U slučaju da primijetite zagađenje voda obratite se prvoj policijskoj postaji na broj 92

Inspeksijski nadzor: U odjelu za inspeksijski nadzor Državne uprave za vode zaposleno je 12 inspektora. Državni vodopravni inspektori imaju i vodnih građevina.

Državni i županijski centri za obavješćivanje imaju funkciju komunikacijske jedinice, tj. dojavljuju nadležnim službama i institucijama informacije o ekološkim nesrećama. Državna vodopravna inspekcija u najvećem broju slučajeva prvu informaciju dobija u roku od 2 sata nakon nesreće, što omogućava daljnji učinkoviti postupak intervencije i sanacije

Građani i pravne osobe mogu vodopravnoj inspekciji podnijeti **prijave** o postupcima koji su protivni zakonu, npr. zagađivanje vode, oštećivanje nasipa i vodnih objekata, izgradnja objekata na vodotocima i kanalima itd. poslat će odgovor na svaku prijavu koja nije anonimna.

Po **anonimnoj prijavi** postupat će se jednako kao i da je potpisana. Prijavu pošaljite pismom na adresu Državne uprave za vode (10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 220) ili u Ured državne uprave u vašoj županiji. Prijavu možete poslati i na faks Državne uprave za vode broj 01/6151821 ili na e-mail: duv@voda.hr. U prijavama je potrebno što preciznije opisati događaj i mjesto te navesti svoj broj telefona radi dodatnih informacija.

SOVA

Godina I, Broj 1
svibanj-srpanj 2005

10

Zakon (prema vrsti prirodnog dobra)	Aspekti propisani zakonom	Tijelo odgovorno na nacionalnoj razini	Tijelo odgovorno na lokalnoj razini	Kome se prvo obratiti
OTPAD Zakon o otpadu	Gospodarenje otpadom: načela i ciljevi gospodarenja, planski dokumenti, nadležnosti i odgovornosti u svezi s gospodarenjem, troškovi, informacijski sustav, uvjeti za građevine u kojima se obavlja gospodarenje otpadom, način obavljanja djelatnosti, prekogranični promet otpadom, koncesije i nadzor nad gospodarenjem otpadom.	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Agencija za zaštitu okoliša	Ured državne uprave u Županiji nadležan za poslove zaštite okoliša	Inspekcijski nadzor se na nivou države vrši od strane Inspekcije za zaštitu okoliša pri Ministarstvu, te područnih ureda u sjedištima i izvan sjedišta županije, nadzor provode inspektori zaštite okoliša

U slučaju da primijetite da se sa otpadom ne postupa u skladu sa zakonom ili primijetite druge sumnjive radnje prijavite to najbližoj **policijskoj postaji** i obavijestite **inspektora** nadležnog za područje vaše županije.

ZRAK Zakon o zaštiti zraka	Mjere, način organiziranja, provođenja i nadzora zaštite i poboljšanja kakvoće zraka, kao dijela okoliša od općeg dobra, koji ima osobitu zaštitu Republike Hrvatske	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Agencija za zaštitu okoliša	Ured državne uprave u Županiji nadležan za poslove zaštite okoliša	Inspekcijski nadzor obavljaju inspektori za zaštitu okoliša
---------------------------------------	--	---	--	---

U slučaju da primijetite onečišćenja zraka ili druge radnje koje mogu utjecati na kakvoću zraka prijavite to najbližoj **policijskoj postaji** i obavijestite **inspektora** nadležnog za područje vaše županije.

Projekt **SUCCESS** sufinanciran je sredstvima Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj (Nacionalni program CARDS 2003)

<p>PRIRODA Zakon o zaštiti prirode</p>	<p>Uređenje sustava zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih vrijednosti, zaštićene prirodne vrijednosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zaštićena područja; 2) zaštićene svojte (prirodne vrste i podvrste bilja, gljiva i životinja i) i 3) zaštićeni minerali, sirovine i fosili 	<p>Ministarstvo kulture, Odjel za pravne i inspeksijske poslove zaštite prirode</p>	<p>Uprava javnih tijela koji upravljaju zaštićenim dijelovima prirode (primjerice uprava Parka prirode)</p> <p>Nadzornici tih tijela</p> <p>Čuvari prirode (zaposlenici javnih tijela koja upravljaju zaštićenim dijelovima prirode)</p>	<p>Inspeksijski poslovi zaštite prirode</p>
<p>Inspekcija zaštite prirode sa sjedištem u Zagrebu radi 5 inspektora, dok se na terenu, u područnim jedinicama u Rijeci, Zadru, Šibeniku, Splitu, Osijeku i Varaždinu, nalazi 6 inspektora.</p> <p>U slučaju da primjetite neku aktivnost kojom se krši Zakon o zaštiti prirode, ili bilo koju drugu aktivnost za koju sumnjate da ima negativan utjecaj na prirodu prijavite prvoj policijskoj postaji, a u slučaju da se takova aktivnost događa na zaštićenom području, prijavite to nadzorniku ili djelatnicima javne ustanove zaštićenog područja.</p>				

<p>OKOLIŠ Zakon o zaštiti okoliša</p>	<p>Zaštita okoliša radi očuvanja okoliša, smanjivanja rizika za život i zdravlje ljudi, osiguravanja i poboljšavanja kakvoće življenja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.</p>	<p>Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva,</p> <p>Državna uprava za okoliš</p>	<p>Inspektori u sklopu Županijskog ureda za zaštitu okoliša</p>	<p>U slučaju da primijetite neposrednu opasnost po okoliš dužni ste otkloniti neposrednu opasnost (ako ste u mogućnosti) te odmah prijaviti Inspektoratu za zaštitu okoliša</p>
<p>Kontakt: Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji, Ured za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša, tel: 051/354-132.</p> <p>Također, sve aktivnosti za koje smatrate da su u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti okoliša možete prijaviti u prvoj policijskoj postaji.</p>				

OPĆE MEĐUNARODNE KONVENCIJE I PROPISI

- ⇒ **Konvencija o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica** (Espoo, 1991) - objavljena je u 'Narodnim novinama - Međunarodni ugovori' (dalje u tekstu NN - MU) [br. 6/96.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku dana 10. rujna 1997. godine;
- ⇒ **Protokol o strateškoj procjeni okoliša** (Kijev, 2003.) - Republika Hrvatska potpisala je Protokol 2003. godine;
- ⇒ **Konvencija o prekograničnim učincima industrijskih akcidenata** (Helsinki, 1992) - objavljena je u NN-MU [7/99.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku dana 19. travnja 2000. godine, a taj je datum objavljen u NN-MU [br. 10/01.](#);
- ⇒ **Konvencija o europskim krajobrazima** (Firenca, 2000) - objavljena je u NN-MU [br. 12/02.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku dana 1. ožujka 2004. godine, a taj je datum objavljen u NN-MU [br. 11/04.](#)
- ⇒ **Konvencija o pristupu informacijama o sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša** (Aarhus, 1998) - Republika Hrvatska potpisala je Konvenciju 1998. godine;
- ⇒ **Protokol o registrima ispuštanja i prijenosa onečišćavanja** (Kijev, 2003) - Republika Hrvatska potpisala je Protokol 2003. godine.

MEĐUNARODNE KONVENCIJE I PROPISI PREMA PODRUČJIMA ZAŠTITE

Klima:

- ⇒ **Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime** (Rio de Janeiro, 1992) - objavljena je u NN-MU [br. 2/96.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku dana 7. srpnja 1996. godine.

Atmosfera:

- ⇒ **Kyoto protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime** (Kyoto, 1999) - Republika Hrvatska potpisala je Protokol 1999. godine.
- ⇒ **Konvencija o prekograničnom onečišćenju zraka na velikim udaljenostima** (Geneva, 1979) - na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Konvencije od 8. listopada 1991. godine (NN-MU [br. 12/93.](#)).
- ⇒ **Protokol uz Konvenciju o prekograničnom onečišćenju zraka na velikim udaljenostima iz 1979. o dugoročnom financiranju Programa suradnje za praćenje i procjenu prekograničnog prijenosa onečišćujućih tvari u zraku na velike udaljenosti u Europi (EMEP)** (Geneva, 1984) - na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Konvencije od 8. listopada 1991. godine (NN-MU [br. 12/93.](#)).
- ⇒ **Protokol uz Konvenciju o prekograničnom onečišćenju zraka na velikim udaljenostima iz 1979. o daljnjem smanjenju emisija sumpora** (Oslo 1994) - objavljen je u NN-MU [br. 17/98.](#) i ispravak [3/99.](#), stupio je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 27. travnja 1999. godine.
- ⇒ **Protokol o postojećim organskim onečišćivačima uz Konvenciju o prekograničnom onečišćenju zraka na velikim udaljenostima iz 1979. godine** (Aarhus, 1998) - Republika Hrvatska potpisala je Protokol 1998. godine.
- ⇒ **Protokol o suzbijanju zakiseljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona uz Konvenciju o prekograničnom onečišćenju zraka na velikim udaljenostima iz 1979.** (Goeteborg, 1999) - Republika Hrvatska potpisala je Protokol 1999. godine.
- ⇒ **Bečka konvencija o zaštiti ozonskog omotača** (Beč, 1985) - na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Konvencije od 8. listopada 1991. godine (NN-MU [br. 12/93.](#)).
- ⇒ **Montrealski protokol o tvarima koje oštećuju ozonski omotač** (Montreal, 1987) - na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Konvencije od 8. listopada 1991. godine (NN-MU [br. 12/93.](#)).
- ⇒ **Dopuna Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski omotač** (London, 1990) - objavljena je u NN-MU [br. 11/93.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 13. siječnja 1994. godine.
- ⇒ **Izmjena Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski omotač** (Copenhagen, 1992) - objavljena je u NN-MU [br. 8/96.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 12. svibnja 1996. godine.
- ⇒ **Izmjena Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski omotač** (Montreal, 1997) - objavljena je u NN-MU [br. 10/00.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 7. prosinca 2000. godine, a taj je datum objavljen u NN-MU [br. 14/00.](#)
- ⇒ **Izmjena Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski omotač** (Peking, 1999) - objavljena je u NN-MU [br. 12/01.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 24. srpnja 2004. godine.
- ⇒ **Stockholmska Konvencija o postojećim organskim onečišćivačima** (Stockholm, 2001) - Republika Hrvatska potpisala je Konvencije 2001. godine.

More:

- ⇒ **Konvencija o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćavanja** (Barcelona, 1976) - na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Konvencije od 8. listopada 1991. godine (NN-MU [br. 12/93.](#)).
- ⇒ **Protokol o sprječavanju onečišćavanja Sredozemnog mora potapanjem otpadnih i drugih tvari s brodova i iz zrakoplova** (Barcelona, 1976) - na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Konvencije od 8. listopada 1991. godine (NN-MU [br. 12/93.](#)).
- ⇒ **Izmjena Konvencije o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćavanja** (Barcelona, 1995) - objavljena je u NN-MU [br. 17/98.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 9. srpnja 2004. godine, a taj je datum objavljen u NN-MU [br. 11/04.](#)
- ⇒ **Izmjena Protokola o sprječavanju onečišćenja Sredozemnog mora potapanjem otpadnih i drugih tvari s brodova iz zrakoplova ili spaljivanjem na moru** (Barcelona, 1995) - objavljena je u NN-MU [br. 17/98.](#)
- ⇒ **Protokol o suradnji u sprječavanju onečišćavanja s brodova i, u slučajevima opasnosti, u suzbijanju onečišćavanja Sredozemnog mora** (Malta, 2002) - objavljen je u NN-MU [br. 12/03.](#), stupio je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 17. ožujka 2004. godine, a taj je datum objavljen u NN-MU [br. 4/04.](#)
- ⇒ **Protokol o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju** (Barcelona, 1994 i Monako 1995) - objavljen je u NN-MU [br. 11/01.](#), stupio je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 12. svibnja 2002. godine, a taj je datum objavljen u NN-MU [br. 11/04.](#)
- ⇒ **Protokol o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja kopnenim izvorima** (Atena, 1980) - na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Protokola od 8. listopada 1991. godine (NN-MU [br. 12/93.](#)).
- ⇒ **Protokol o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja kopnenim izvorima i aktivnostima** (Sirakuza, 1996) - Republika Hrvatska potpisala je Protokol.
- ⇒ **Protokol o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja uslijed istraživanja i iskorištavanja epikontinentskog pojasa, morskog dna i morskog podzemlja** (Madrid, 1994) - Republika Hrvatska potpisala je Protokol.
- ⇒ **Protokol o sprječavanju onečišćenja Sredozemnog mora prekograničnim prijevozom opasnog otpada i njegovog odlaganja** (Izmir, 1996) - Republika Hrvatska nije potpisala Protokol.

Otpad:

- ⇒ **Konvencija o nadzoru preko graničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju** (Basel, 1992) - objavljena je u NN-MU [br. 3/94.](#), stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku: 9. svibnja 2000. godine.

HRVATSKI PROPISI PREMA PODRUČJIMA ZAŠTITE

OPĆE:

- Zakon o zaštiti okoliša Narodne novine [82/94](#), [128/99](#)
- Nacionalna strategija zaštite okoliša [Narodne novine 46/02](#)
- Nacionalni plan djelovanja za okoliš [Narodne novine 46/02](#)

ZRAK:

- Zakon o zaštiti zraka Narodne novine [178/04](#)
 - Uredba o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora Narodne novine [140/97](#), [105/02](#), [108/03](#), [100/04](#)
 - Uredba o preporučenim i graničnim vrijednostima kakvoće zraka Narodne novine [101/96](#), [2/97](#)
 - Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski omotač Narodne novine [7/99](#), [20/99](#)
 - Uredba o utvrđivanju lokacija postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka Narodne novine [4/02](#)
- Program mjerenja kakvoće zraka u državnoj mreži za trajno praćenje kakvoće zraka Narodne novine [43/02](#)

OTPAD:

- Zakon o otpadu [Narodne novine 178/04](#)
- Uredba o uvjetima za postupanje s opasnim otpadom [Narodne novine 32/98](#)
- Pravilnik o postupanju s ambalažnim otpadom [Narodne novine 53/96](#)
- Pravilnik o uvjetima za postupanje s otpadom Narodne novine [123/97](#) i [112/01](#)
- Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada [Narodne novine 50/05](#)
- Pravilnik o vrstama otpada [Narodne novine 27/96](#) - vidi čl. 9. Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada, Narodne novine broj 50/05
- Pravilnik o Popisu pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada [Narodne novine 1/04](#)
- Pravilnik o ambalažnom otpadu [Narodne novine 178/04](#)

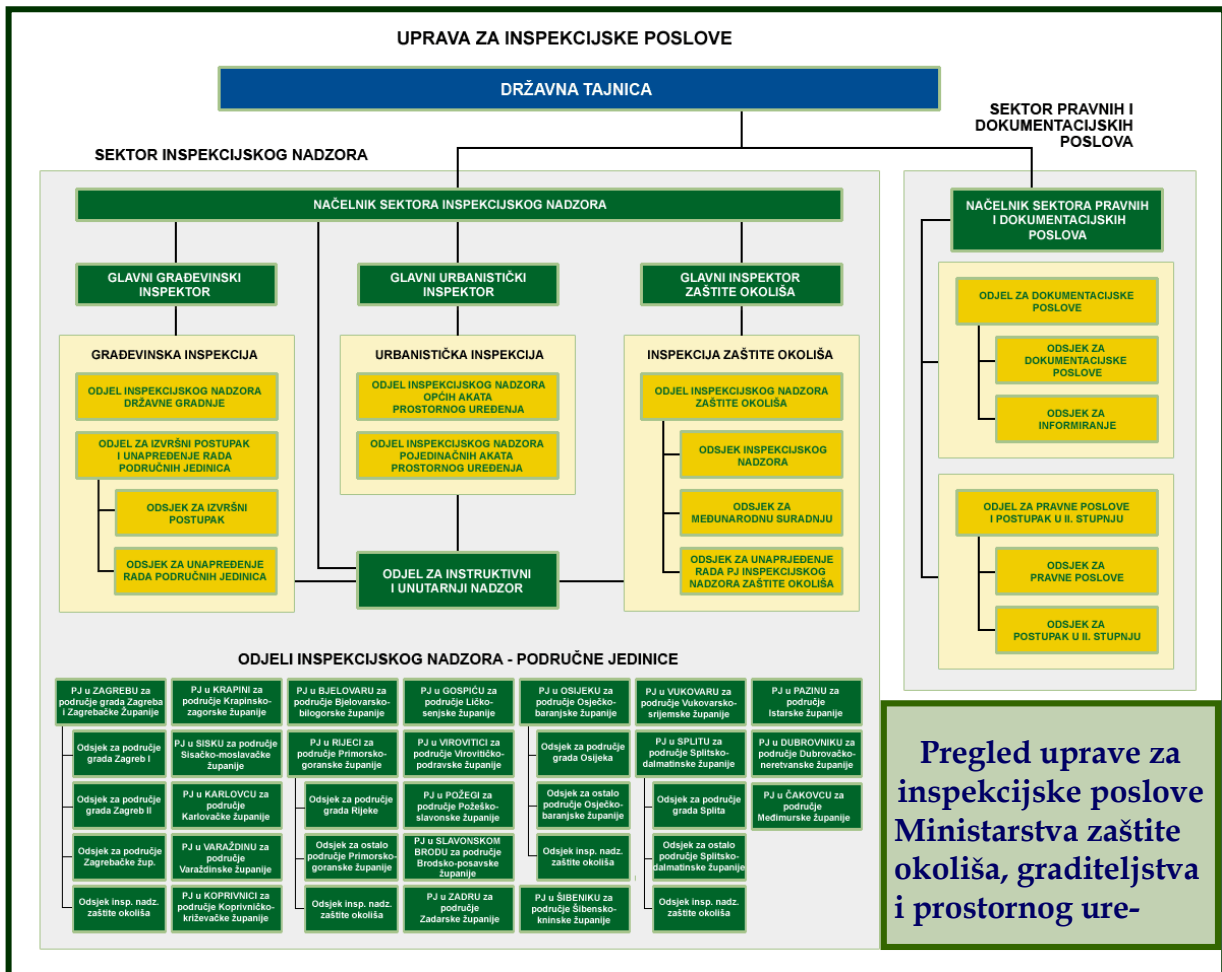

PRIMJER USPJEŠNOG PRISTUPA PRAVOSUĐU:

Građani koji stanuju na području mogućega negativnog utjecaja zahvata u prostoru imaju pravo pojedinačno ili organizirano sudjelovati u postupku procjene prihvatljivosti zahvata.

Upravni sud Republike Hrvatske donio je odluku (Upravni sud Republike Hrvatske, Us-11449/1997 od 30. kolovoza 2000. godine) koja kaže da građani Podsuseda i okolnih mjesta imaju legitimaciju za sudjelovanje u upravnom postupku protiv tužitelja XY, koji je želio osporiti njihovu pravnu legitimaciju za sudjelovanje u upravnom postupku. Prema Zakonu o upravnom postupku i Zakonu o zaštiti okoliša, građani pojedinci i grupe osoba koji stanuju na području možebitnog negativnog utjecaja na okoliš imaju pravo sudjelovati u postupku procjene prihvatljivosti zahvata u okolišu. Tužitelj u upravnom sporu može biti grupa građana, naselje i slično, ako smatraju da im je upravnim aktom povrijeđeno pravo na zdrav i čist okoliš.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA - KOMU SE OBRATITI?

Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove u Rijeci

Adresa: Riva 10, 51000 Rijeka

Tel.: 051/354-132 ; Fax.: 051/354-181

E-mail: prost-ur@pgz.htnet.hr

Pomoćnica predstojnika: Ljiljana Buljan d.i.g.

Ispostava u Crikvenici

Adresa: Ulica kralja Tomislava 85A
51260 Crikvenica

Tel.: 051/780-400 ; Fax.: 051/780-401

Voditelj ispostave: Čedomir Dračić d.iur.

Ispostava u Čabru

Adresa: Narodnog oslobođenja 2
51306 Čabar

Tel.: 051/821-022 ; Fax.: 051/821-091

Voditeljica ispostave: Verica Malnar d.i.g.

Ispostava u Delnicama

Adresa: A. Starčevića 4
51300 Delnice

Tel.: 051/812-122 ; Fax.: 051/812-102

Voditelj ispostave: Zdenko Holenko d.iur.

Ispostava u Krku

Adresa: Trg bana Josipa Jelačića 3
51500 Krk

Tel.: 051/221-268 ; Fax.: 051/222-656

Voditelj ispostave: Vladimir Dinter

Ispostava u Malom Lošinj

Adresa: Riva lošinjskih kapetana 7
51550 Mali Lošinj

Tel.: 051/231-424 ; Fax.: 051/231-252

Voditelj ispostave: Šime Fučić d.i.g.

Ispostava u Opatiji

Adresa: Ulica maršala Tita 4
51410 Opatija

Tel.: 051/701-268 ; Fax.: 051/701-310

Voditelj ispostave: Velimir Herman d.i.g.

Ispostava u Rabu

Adresa: Palit 71 (ured); Trg Municipium
Arba 2 (pisarnica), 51280 Rab

Tel.: 051/724-158

Fax.: 051/724-158

Voditelj ispostave: Zoran Pende d.i.g.

Ispostava u Vrbovskom

Adresa: Dobra 4
51326 Vrbovsko

Tel.: 051/875-106

Fax.: 051/875-126

Voditeljica ispostave: Anđelka Mamula

TREBA LI NAM ARHUŠKA KONVENCIJA, PROJEKT SUCCESS I BILTEN SOVA ?

U idealnom društvu nema potrebe za Arhuškom konvencijom i njenim temeljnim stupovima. Koliko je društvo u kojemu živimo idealno provjerili smo nasumice listajući izdanje "Novog lista" od 19. srpnja 2005. godine.

RIJEČANIN IGOR M. NEDALEKO KRČKOG MOSTA
SNIMIO JEDNOG MRTVOG DUPINA,
A DOJAVA O DRUGOM LOŠINJSKOM
INSTITUTU "PLAVI SVIJET" DOŠLA IZ BAŠKE

Dupinu se bjelasao trbuh i stršale dvije crne peraje

RIJEKA - Morski pas viđen u moru ispred Kraljevice, pa ispred Voloskog, pa ispred Opatije, pa eto ga i u pulskom akvatoriju, potom se naglo preobrazio u sabljarku nakon što je panika ispraznila čitavo kupalište u Bakarcu. Slijedi veselje nakon što je snimatelj HTV-a Boris Vehar uspio snimiti morską medvjedicu nadomak Srakana i na kraju tužne priče o mrtvim dupinima.

Lošinjski Institut za istraživanje i zaštitu mora »Plavi svijet« u subotu poslijepodne zaprimio je dojave o dva mrtva mlada dupina, jednome u moru ispred Jadranova, a drugome u okolici Baške. Ekipe stručnjaka i volontera Instituta, koji brinu o populaciji dupina na području Sjevernoga Jadrana, istog su poslijepodneva našli truplo dupina viđenog i snimljenog u subotu kod Jadranova te izvršili njegovu analizu, dok truplo mladog dupina pred Baškom još nije nađeno.

Svršetak dupina, koji je zakonom zaštićena morska vrsta, nedaleko Krčkog mosta ovjekovječio je digitalnim fotoaparatom Riječanin Igor M. O sebi nije htio reći ama baš ništa, no kako je došlo do toga da snimi mrtvog dupina, bio je voljan pričati, pa čak »Novom listu« ustupiti i fotografije.

- U subotu, negdje oko 15 sati, s društvom sam plovio od Krčkog mosta ka Jadranovu i negdje malo dalje od Črišnjeva u moru smo ugledali nešto bijelo s crnim. Kako nismo imali dalekozor, u prvi mah smo pomislili da se radi o odbačenom luftmadracu i okrenuli smo barku bliže želeći to, za što smo smatrali da je smeće, izvući i baciti negdje da ne onečišćava more.

SOVA

Godina I, Broj 1
svibanj-srpanj 2005

19

No, kako smo dolazili bliže, sve smo više shvaćali zabludu, a kad smo se skroz primakli, bili smo užasnuti. Vidjeli smo dupina, otprilike metar i pol dugačkog, kako pluta s trbuhom okrenutim na gore. Bjelasao mu se trbuh i stršale dvije crne peraje. Primaknuvši se skroz, vidjeli smo da dupin ima rupu na prsima i dva reza na trbuhu. **Kako nismo znali koga obavijestiti o svemu tome**, snimili smo jadrnika i potražili objašnjenje od lokalnog stanovništva na Črišnjevu. Tamošnji ljudi pretpostavljaju da je dupina najvjerojatnije pokupila propela od nekakvog glisera te da ga je tako ranjenog dokrajčio harpunom neki ribar da se blago ne muči. Sad, može priča krenuti i suprotnim slijedom, odnosno moga o je najprije naletjeti na harpun, pa se osloboditi i onako ranjen dospjeti pod propelu. Meni je teško o tome bilo što reći, možemo samo nagađati, no scenu u kojoj oko mrtvog dupina pluta njegova utroba nikad više u životu ne bih htio vidjeti, kaže Igor. Što je bilo s dupinom poslije, ne zna, jer ga oni nisu uspjeli izvaditi iz mora, no nada se da je bar onaj drugi preživio. Naime, domicilno stanovništvo pretpostavlja kako se radi o jednom iz para dupina koji su se u posljednje vrijeme mogli često vidjeti u kanalu između kopna i otoka Krka.

O učestalim pojavama morskih vrsta koje inače baš i nisu tako učestale u ovom dijelu Jadrana popričali smo s Marinom Kirinčićem, višim kustosom u Prirodoslovnom muzeju u Rijeci. On pak kaže da se o uzroku smrti »dupina iz Jadrana« može samo nagađati, dok jedini pravi odgovor može uslijediti nakon autopsije.

- Sve to o gliseru i harpunu ja bih sveo pod »ribarsku priču«. Mogao je dupin progutati najlon, zadaviti se, a sve te rane koje spominjete mogle su napraviti ribe, račići i ostale morske životinje. Što se pak tiče zaključka o najezdi neuobičajenih morskih vrsta u ovaj dio Jadrana, mislim da se to može poistovjetiti s pričom o najezdi crnih udovica. Kao i kod njih, tako i u morskom svijetu postoji više faktora koji se moraju poklopiti da bi mogli pričati o anomaliji. Primjerice, povećan broj neke životinjske vrste ovisi o više čimbenika: o temperaturi, biološkom ciklusu, smanjenom broju njihovih neprijatelja, povećanom broju onoga čime se hrane i slično. Bez temeljitog istraživanja o svemu tomu možemo samo nagađati, kaže Kirinčić.

Struka se ne uzbuđuje

Pojavu morske medvjedice također ne smatra nečim tako čudnim kako je to u medijima prikazano, jer, kaže da je ona čitavo vrijeme u Jadranu, pa tako dođe i u sjeverni. Nije uobičajeni stanovnik ovog dijela Jadrana, ali, pretpostavlja Kirinčić, došla je za nekim brodom, a kako je došla, tako će i otići natrag u južni Jadran gdje joj je prirodno stanište i sklonište.

Sve u svemu, struka se ne uzbuđuje i ne smatra sve te dojave o morskim psima, sabljarkama i dupinima ničim čudnim, niti dosad neviđenim. Uostalom, kažu - ako u Jadranu živi 10 tisuća morskih pasa, kakvo je čudo da se s vremena na vrijeme pokoji i ukaže naciji. Ono što mi možemo reći jest - uobičajeno ili ne, ipak prije ukazivanja pojačajte oprez.

Slavica MRKIĆ MODRIĆ, Ana RAVNIĆ

Projekt SUCCESS sufinanciran je sredstvima Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj (Nacionalni program CARDS 2003)

UNATOČ BROJNIM DOKAZIMA O MUČNIM POKUSIMA
NA VETERINARSKOM FAKULTETU

Veterinarski inspektor Devčić odbio komentirati » aferu bigl«

Aktivisti iz udruge »Prijatelji životinja« **smatraju da ni veterinarska inspekcija neće obaviti posao kako treba**, nego će samo pokušati dodatno zataškati pravo stanje

ZAGREB – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa imenovalo je četveročlano povjerenstvo koje će, zbog svih nedavnih događaja, izvršiti upravni nadzor nad radom Veterinarskog fakulteta. Povjerenstvo će provjeriti jesu li zadovoljeni svi propisi koji uvjetuju eksperimentalni rad sa životinjama, u ovom slučaju psima pasmine bigl, te jesu li svi dopisi i potvrde u vezi spornog projekta, a koji su stizali na Veterinarski fakultet, uopće pravovaljani. Osoba koja je odgovorna za rad i stanje karantene na Veterinarskom fakultetu, **glavni veterinarski inspektor Željko Devčić, navodno nije našao ništa sporno u radu karantene**. Činjenica da su na psima pokusi izvođeni još za vrijeme njihova boravka u karanteni **prema njegovom mišljenju ne predstavlja nikakav prekršaj**. Premda se jučer pojavio na Veterinarskom fakultetu, Devčić nije bio voljan novinarima objasniti zašto je još u petak tvrdio da psima u karanteni nisu lomljene kosti iako su okrutni pokusi obavljani od utorka. Ogorčeni »Prijatelji životinja« prosvjedovali su pred zgradom fakulteta najavivši tužbu protiv dr. Antuna Brkića i ostalih pojedinaca uključenih u » aferu bigl«.

– Počinjen je niz kriminalnih radnji, da ne govorimo o kršenju svih mogućih moralnih i etičkih zakona. **Hitno zahtijevamo nadopunu Zakona o dobrobiti životinja koji najesen ide u saborsku proceduru**, ali ne radi pukog ušminkavanja. Postojeći zakon pokazao se kao mrtvo slovo na papiru i nije djelotvorno sprječavao samovolju i izživljavanje nad životinjama, kazao je predsjednik »Prijatelja životinja« Luka Oman.

Na niz nepravilnosti i zlostavljanja upozorio je i predsjednik Saveza udruge za zaštitu životinja grada Zagreba Dražen Susić.

– U razgovoru s gospodinom Devčićem saznao sam da je on provjerio stanje u karanteni neposredno prije nego što su psi dovedeni na fakultet. Po njegovom je mišljenju tada s karantenom bilo sve u redu. Kada sam ga, međutim, pitao je li dolazio i ocjenjivao stanje karantene dok su biglovi boravili unutra, uporno je izbjegavao odgovor, iz čega sam zaključio da nije, tvrdi Susić. Zbog ovakvih Devčićevih izjava aktivisti iz udruge »Prijatelji životinja« smatraju da ni veterinarska inspekcija neće obaviti posao kako treba, nego će samo pokušati dodatno zataškati pravo stanje. Sve jučer prisutne prodekan za nastavu Veterinarskog fakulteta, prof. dr. Albert Marinculić, pozvao je na zajedničke akcije u cilju konačne dobrobiti i oslobođenja zatočenih pasa.

Hrvoje KREŠIĆ

OTPAD NEPOZNATOG PORIJEKLA UZNEMIRIO STANOVNIKE ŠKRLJEVA I OKOLICE

Što skrivaju metalni cilindri?

Djelatnici policije i nadležne inspekcije obišli su jučer divlji deponij na kojem je pronađen otpad čiji će sumnjivi sadržaj danas biti stručno analiziran

ŠKRLJEVO - Netko je na škrljeveski deponij krupnog kućnog otpada iskrcao posve neobične, neidentificirane, ali u prvom redu sumnjive metalne cilindre, hermetički zatvorene. Što li je u njima? I, tko ih je zapravo donio nekoliko pedalja od krasne borove šume? Da nije kakvo kancerogeno ulje, neka opasna kemikalija? Ili, pak, nešto posve bezazleno? Što god da je, panici ne bi trebalo biti mjesta, jer nadležne su se službe, od policije i inspekcije zaštite okoliša pa do Eko-operative uhvatile posla.

Jučer su na licu mjesta bile policija i inspekcija, koje su napravile zapisnike, a danas na posao strata Eko-operativa, koja će sumnjive cilindre ukloniti, uzeti uzorak sumnjive tvari i analizirati je. **Inspekcija je naložila Gradu Bakru da odmah ukloni taj sumnjivi otpad.**

Konkretno, riječ je o četirima metalnim cilindrima, oko 1,5 metara dugačkima, s promjerom od oko 400 milimetara, koji su hermetički zatvoreni i vrlo teški.

- Gotovo da ne postoji mogućnost da se netko potrudio tako »zapakirati« bezopasno otpadno ulje, teško bi bilo povjerovati da je unutra nešto bezopasno - kaže Martin Pavletić, bakarski poglavar za komunalije, ekologiju i urbanizam, koji je jučer, zajedno s Ivicom Fumićem, bakarskim vijećnikom, pozvao novinare da svjedoče o potencijalnoj opasnosti što vrebava iz tog zasad neidentificiranog otpada.

- Uočili smo da je netko u međuvremenu pokušao razrezati jedan od cilindara i, evo, pogledajte, iscurilo je nešto nalik na ulje, ali kroz rupicu vidimo da unutra nije samo ulje. Opasno je i to ulje koje je iscurilo, kakvo god da je, a moguće je da je kancerogeno, jer su velike vrućine, a šuma je tu pod nosom - govori Pavletić.

No preostaje čekati nalaz Eko-operative, a potom, po potrebi, očekivati da će policija ući u trag počinitelju. Inače, deponij na Škrljevu trebao bi služiti isključivo za krupni kućni otpad s bakarskog područja, poput bijele tehnike, kreveta, madraca i ormara, koje bi se trebalo ubacivati u za to predviđeni kontejner. **No, posvud uokolo nagomilano je mnogih drugih vrsta otpada, poput automobilskih guma.** Gumama i madracima, sad su se, eto, pridružili i sumnjivi cilindri. Nadajmo se bezopasnom sadržaju.

B. SAVIĆ

U ORGANIZACIJI »DIVER SPORT CENTRA«

Ronioci čistili podmorje Čikata

Često se za onečišćenost podmorja uvala hrvatskog Jadrana optužuju turisti koji se svojih otpadaka, prije svega zbog vlastite komocije, rješavaju bacajući ih u more.

MALI LOŠINJ – Skupina od tridesetak posjetitelja Lošinja, i to iz čak sedam zemalja (Hrvatska, Slovenija, BiH, Italija, Njemačka, Nizozemska i Švedska), međutim, našla se »na drugoj strani«, sudjelujući u akciji čišćenja podmorja uvala Čikat, koju je organizirao »Diver sport centar« iz Malog Lošinja. Iako je akcijom bio predviđen relativno mali dio uvala, onaj uz školu ronjenja i vaterpolsko igralište, **količina izvađenog smeća, ponajviše staklenih boca što su dobro popunile kontejner**, ukazao je na zabrinjavajući odnos čovjeka prema svojoj okolini. Voditelj akcije Dražen Valerijev opisao je stanje »žalosnim i sramotnim«, najavivši još ovakvih akcija, kojima ljubitelji ronjenja spajaju ugodno s korisnim, te da bi se u suradnji s gospodarskim subjektima moglo krenuti i u čišćenje znatno većeg dijela lošinjskog priobalja.

B. PURIĆ

INDICIJE O INCIDENTU NA URINJU

More zamućeno, uzrok zasad nepoznat

KOSTRENA – Tragom informacije o tome da je s petka na subotu došlo do ekološkog incidenta kod manipulacije naftom u Rafineriji nafte na Urinju **pokušavali smo provjeriti njezinu utemeljenost od strane nadležnih u Ini**. Međutim, bez uspjeha jer je direktorica Neda Marčec-Rahelić, kako nam je rečeno, na putu, a Inin glasnogovornik Tomislav Štengl jučer poslijepodne nije bio u mogućnosti pružiti relevantnu informaciju. Da se moguće nešto zbivalo u kostrenskom akvatoriju upućuje i član Poglavarstva Općine Kostrena Davor Vičević koji je, a to je ustvrdio u više navrata jer smo u međuvremenu dobivali kontradiktorne informacije s drugih strana, u subotu rano ujutro iz svoje kuće primjetio dvije velike crne mrlje promjera oko 50 metara ispred Stare Vode. Sam Vičević kazao je da ne vjeruje da je u pitanju bila nafta jer su te mrlje više upućivale na blato i mulj. **On dodaje da je o tome odmah obavijestio Lučku kapetaniju** te da je od dežurnog djelatnika doznao da je vezano uz to već bilo poziva građana. Vičević nam je prenio priče drugih očevidaca da se nedugo potom ispred Stare Vode pojavio brod »Dezinsekcije«. I on ga je, kaže, vidio, ali već kad se brod-čistač vraćao prema Rijeci. Međutim, **šef Lučke kapetanije Darko Glažar bio je decidan – nikakvih dojava o onečišćenju mora niti poziva građana u Lučkoj kapetaniji nisu zaprimili**. Glažar je kazao da takvog poziva nema u službenoj evidenciji toga dana te da ga je bilo isti bi svakako bio zaveden. Dojava i saznanja ni o navodnom ekološkom incidentu ni o dvije mrlje ispred Stare Vode u Kostreni nemaju ni u »Dezinsekciji«. Tamošnji šef službe zaštite mora Zlatko Žauhar dodao je kako je u subotu brod »Dezinsekcije« bio u Bakarskom zaljevu te da je bila riječ o redovitoj kontroli mora.

O. ANTEŠIĆ

SVE ČEŠĆI MEDVJEĐI IZLETI U NASELJENA MJESTA

Medvjed došetao do predgrađa Delnica

Mladi je medo pred očima nekolicine promatrača prešao cestu i »posjetio« delničko odlagalište otpada

DELNICE – Kad se prije kojih deset-dvadeset godina pomalo pogrдно htjelo govoriti o Goranima znalo se reći da žive tamo gdje svakog dana mogu susresti medvjeda na kućnom pragu. Naravno, to je bilo pretjerivanje, a u međuvremenu se promijenio i odnos ljudi prema prirodi pa bliski kontakt s divljim životinjama nije više nešto manje vrijedno. Uz to medvjedi su se zaista počeli sve više približavati naseljenim mjestima, a nove goranske generacije te najveće europske zvijeri sve se manje boje čovjeka. Dokaz tome je sve veći broj susreta ljudi i ove prekrasne životinje o čemu sve češće izvještavaju i svi naši mediji, a jedan takav primjer jučer smo ulovili kamerom na samom ulazu u Sović laz, **odlagalište otpada Grada Delnica**.

Privučen bačenim ostacima hrane jedan mladi, već poprilično veliki medvjed mirno je pred očima nekolicine promatrača prešao cestu i u obližnjoj hrpi otpada marljivo tražio »nešto za pod zub«. Tek na tren omeo ga je jedan automobil, ali čim je nestao s vidika medo se vratio i, očigledno već naviknut na ljude, nastavio svoj posao. Iz ponuđenog »menija« delnički medo opredijelio se za vrećicu čipsa u kojoj je očigledno bilo još ostataka, elegantno je uhvatio zubima, prešao prometnicu i na drugoj strani ceste mirno legao i objedovao praćen zadivljenim i pomalo uplašenim pogledima promatrača.

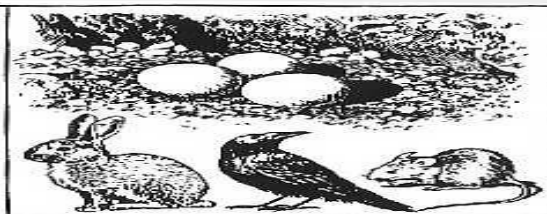
Naravno, ovakvo ponašanje divlje životinje pokazuje da nešto ipak nije u redu, odnosno da životinje sve češće bez imalo straha prelaze granice svojih područja. **Najveći krivac za to svakako je čovjek koji nekontroliranim odlaganjem otpada nesvjesno mami životinje** koje u potrazi za hranom zaboravljaju oprez i prilaze ljudskim naseljima bliže no ikada ranije. Takvo njihovo ponašanje loše je ne samo stoga što se medvjedi, naučeni na lak pristup hrani, polako odvikavaju od prirodnog načina preživljavanja, već i zato što prije ili kasnije može doći do nimalo ugodnog susreta četveronošca i čovjeka koji bi posebno opasan mogao biti za djecu koja u ovoj najvećoj europskoj zvijeri ne vide opasnost, već tek simpatičan objekt za igru.

Marinko KRMPOTIĆ

Testa di gufo reale

Sugoma in volo di gufo reale (sinistra) e di allocco (destra), quest'ultimo decisamente più piccolo.

Nicchia nella roccia con uova di gufo reale.

Alcune prede del gufo reale.

Izdanje za: Srijedu, 20.7.2005.

INA POTVRDILA PRELIJEVANJE SVOG PODZEMNOG SPREMNIKA, ALI TAJI KOLIČINU ISCURENOG GORIVA

Dizel iz urinjske rafinerije iscurio u more

Do prelijevanja je došlo uslijed uskladištenja veće količine goriva od kapaciteta spremnika. Prema našim informacijama, radi se o 500 do 600 tona, što u Ini demantiraju

RIJEKA – U Ini su potvrdili da je od petka na subotu došlo do incidenta. Direktorica Rafinerije nafte u Urinju Neda Marčec-Rahelić tvrdi da je riječ o **manipulativnom incidentu** te da o **ekološkim posljedicama po podzemlje i more nema ni govora**.

Službeno je objašnjenje da je došlo do prelijevanja dizelskog goriva iz jednog od podzemnih spremnika za što je, priznala je direktorica Marčec-Rahelić, kriv ljudski, a dijelom i tehnički faktor. Prelijevanje spremnika, za kojeg direktorica nije mogla reći kojeg je kapaciteta, a zamjenica šefa ekologije u urinjskoj rafineriji Jadranka Kralj-Baretić prilikom našeg jučerašnjeg posjeta na isto je pitanje odgovorila **kako to sad nije bitno**, dogodilo se uslijed utankavanja veće količine goriva od onog što spremnik može primiti. Vjerojatno je u jednom trenutku **zakazala kontrola i nadzor**.

Prva informacija koja je došla do naše redakcije u ponedjeljak poslijepodne bila je da je u Urinju došlo do izlivanja velikih količina naftnog derivata, navodno da se radilo o 500 do 600 tona te da se taj **incident pokušava prikriti od javnosti**. Vrijeme i lokalitet incidenta poklopio se sa službenom informacijom. Novu sumnju budilo je i to što je šef službe zaštite mora u »Dezinsekciji« Zlatko Žauhar kazao da oni nemaju nikakvog saznanja da se desio incident u krugu urinjske rafinerije. Štoviše, Žauhar je u ponedjeljak kasno poslijepodne tvrdio da je brod »Dezinsekcije« u subotu bio u Bakarskom zaljevu samo na redovitoj ruti i kontroli mora.

Nakon što smo iste večeri dobili potvrdu od još jednog neslužbenog izvora, Žauhar je jučer priznao da su u subotu ujutro, oko sedam sati, dobili dojavu iz Ine o iscurjelom dizelu te da su brodom pomogli čistiti i sakupljati uljni sloj unutar brane u bakarskoj luci za privez tankera. Prema Žauharovim navodima, radilo se o oko **500 litara dizela koji je dospio u more**, ali je zadržan unutar brane. Po istom zadatku, brod-čistač tamo je bio i u nedjelju. Brod »Dezinsekcije«, kojeg urinjska rafinerija redovito angažira na poslovima čišćenja, već nekoliko dana redovito obilazi područje luke i obale, doznajemo od Žauhara, i još sakuplja količine iscurjelog derivata koje još ponegdje u malim količinama prodiru iz podzemlja u more.

Lučka kapetanija znala za incident

Lučka kapetanija ipak je imala, doduše neslužbenih saznanja o incidentu u urinjskoj rafineriji. Nakon što smo dobili tu informaciju, lučki kapetan Darko Glažar još je jednom provjerio i potvrdio da je jedan njihov djelatnik u Bakru, nakon što je uočio presijavanje uljnog filma unutar brane, otišao do bakarske luke. Međutim, za daljnje postupanje i **službeno zavođenje u dokumentaciju nije bilo potrebe** jer onečišćenje nije prodrlo u okolno more, zaključio je Glažar.

Podzemni spremnici naslijeđeni od JNA

U krugu urinjske rafinerije ima oko 160 spremnika, raznih kapaciteta. Najveći nadzemni imaju zapreminu i do 72 tisuće prostornih metara tako da u njih stane i do 60 tisuća tona nafte. Podzemni spremnici naslijeđeni su od bivše JNA. Od Ininih djelatnika jučer smo u razgovoru uspjeli saznati da su ti podzemni spremnici građeni prije tridesetak godina te da su **manjeg kapaciteta**. Navodno od **10 tisuća tona, pa naviše**.

Jadranka Kralj-Baretić i poslovni tajnik Mladen Jakovac tvrde da je **informacija o više stotina tona iscurjelog dizela »zločesta«** i apsolutno netočna, uz opasku da bi kod tako velikih količina bio zagađen cijeli Kvarner. Sama direktorica Marčec-Rahelić rekla je da u ovom trenutku ne može reći o kojoj se količini iscurjelog dizela radi, no da je u svakom slučaju riječ o **»vrlo malim«** količinama. Prema njezinim riječima, sav iscureni dizel oborinskom kanalizacijom stigao je u API separator te se kao degradirani materijal vratio nazad u preradu.

U Ini navode da o subotnjem incidentu nisu bili dužni nikog obavijestiti, s obzirom da onečišćenje nije prodrlo izvan brane u okolno more niti je postojala opasnost od podzemnog zagađenja. Kako kaže direktorica Marčec-Rahelić, **nije se desilo ništa izvan uobičajenog života i funkcioniranja rafinerije**. Prilikom našeg jučerašnjeg obilaska Inine luke u Bakru manja površina mora, neposredno uz obalu, još se uvijek presijavala u duginim bojama, karakterističnim kod izlivanja benzina i nafte. No, Jadranka Kralj-Baretić ustvrdila je da se tu radi o toliko zanemarivim količinama te da se istu sliku može vidjeti u gotovo svakoj marini.

Orjana ANTEŠIĆ
Snimio Petar FABIJAN

 <small>333 088286288</small>	<p align="center">PREGLED PROJEKATA UDRUGE EKO LIBURNIA (2001 – 2005)</p>
	<p>Projekt REGINA - Uvođenje i provedba modela održivog ruralnog razvoja Primorsko-goranske županije temeljenog na certificiranom "zelenom" poduzetništvu (travanj 2005 – ožujak 2007), provodi se u suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom PORIN Rijeka, a sufinanciran je sredstvima EU CARDS programa (€ 80.000), Grada Rijeke (€ 20.000) te projektnih partnera.</p>
	<p>Projekt SUCCESS - Potpora pristupu informacijama i pravnoj zaštiti na polju zaštite okoliša (svibanj 2005 – listopad 2006), provodi se samostalno, a sufinanciran je sredstvima EU CARDS programa (€ 40.000), Grada Rijeke (€ 2.000) i ostalih gradova/općina iz PGŽ.</p>
	<p>Projekt SIMOCA – Uspostava i provedba održivog ruralnog razvoja temeljenog na ekološkoj poljoprivredi (siječanj 2003 - ožujak 2006), provodi se u suradnji s devet projektnih partnera iz Italije, Grčke, Poljske i Slovačke, a sufinanciran je sredstvima EU INTERREG III B CADSES (50%) i projektnih partnera uključujući udruhu (€ 20.000).</p>
	<p>Projekt SudNet – Mreža za održivi razvoj (srpanj 2004 – rujan 2005), provedi se u suradnji s partnerima Eko-Agro Ohrid, Makedonija i Ekopot Tuzla, BiH, a sufinanciran je sredstvima REC/Europe Aid kooperativnog programa (€ 35.000), Grada Rijeke (€ 2.000) te projektnih partnera i sudionika na projektu.</p>
	<p>Eko-vrtovi grada Rijeke (1999-2004), sufinanciran sredstvima Grada Rijeke.</p>
	<p>Projekt privatne savjetodavne službe za ekološku poljoprivredu (1998-2002), sufinanciran sredstvima Vlade RH preko projekta Svjetske banke, PGŽ, gradova/općina i članica udruge.</p>
	<p>Tajništvo IFOAM AgriBioMediterraneo - ABM (2000-2002), sufinanciran od strane Vlade RH i drugih sponzora. Udruga je još uvijek domaćinom <i>web site</i>-a: www.ifoam-abm.com.</p>
	<p>Održivi razvitak doline Kupe (2001), u suradnji s NVO-ima SEF i VITRA Slovenija te OVE Danska, sufinanciran sredstvima REC/ DANCEE programa "NGO Cooperation within and beyond the CEE borders" – projekt nastavljen u 2003. godini u suradnji i uz financiranje Energetskog instituta "Hrvoje Požar" iz Zagreba.</p>
	<p>Program ekološke proizvodnje hrane u Šibensko-kninskoj županiji (2001), studija podobnosti izrađena za UNDP/UNOPS Zagreb, sufinancirana od strane EU i Kraljevine Norveške.</p>

AgriBioCert

Zadruga za obavljanje stručnog nadzora
i ugovornu kontrolu robe

Veli dvor 11, 51513 Omišalj
Tel.: 051 842 607; Fax: 051 212074;
E-mail: zadruga.agribiocert@ri.t-com.hr
MBS: 1724673

ŽR: 2340009-1110113999 Privredna banka d.d. Zagreb

Rješenjem Ministarstva poljoprivrede i šumarstva RH od 22.10.2003. godine (NN RH br. 15/04) zadruga **AgriBioCert** Omišalj ovlaštena je nadzorna stanica i ovlaštena pravna osoba za provedbu postupka potvrđivanja sukladnosti proizvoda, procesa i usluga (certifikacije) u ekološkoj proizvodnji sukladno odredbama hrvatskog Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN RH br. 12/01) i pratećih pravilnika.

Suosnivači i članovi zadruge **AgriBioCert** su:

Eko Liburnia

ICEA - Institut za etičku i ekološku certifikaciju, Italija

C.I.Bi. - Italijanski konzorcij za biološku, Italija

DIO - Organizacija za stručni nadzor i certifikaciju, Grčka

AgriBioCert u suradnji sa svojim osnivačima može ponuditi međunarodno prihvaćeni stručni nadzor i certifikaciju **ekoloških poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda** prema različitim standardima ekološke proizvodnje te time omogućiti nesmetani pristup hrvatskom i vodećim svjetskim tržištima:

Uredba EU
br.2092/91

Nacionalni Organski
Program (NOP), SAD

Japanski Poljoprivredni
Standard (JAS), Japan

Bio Suisse Standard,
Švicarska

AgriBioCert također može ponuditi stručni nadzor i certifikaciju ekoloških neprehrambenih proizvoda i usluga:

Agribioturizmi

Eko-tekstil

Ekološka kozmetika

Ekološki deterdženti

